

Theo giới chuyên môn, s ra đi của ông Blair có nguyên nhân chủ yếu từ những tr c tr c trong quan hệ giữa ông với Nhà Tr ng và C c Tình báo Trung ng (CIA).

Giám đốc DNI Denis Blair (gi a), Leon

Panette (trái) và James Clapper (ph i)

i k n m 5 năm thành p DNI

ngày 22/4/2010.

Tuyên bố tị ch của Giám đốc Tình báo quốc gia (DNI : Director of National Intelligence) Denis Blair đưa ra hôm th năm 20/5/2010 đã ch m d t h n 1 năm nhiệm s đ y ch ng gai của ông d i th i T ng th ng Barack Obama. H n th , v v c không vui này còn b c l nhiệm u mâu thuẫn trong c ng đ ng tình báo M v n a l n x n h n yên n, đ ng th i đ t l i câu h i li u có c n thi t t n t i m t c quan nh DNI hay không?

Tuyên bố tị ch của ông Blair không gây ng c nhiên cho giới quan sát l n chuyên môn, b i vì chuy n ra đi của ông đã t ng đ c đ n d i nhiệm u tháng nay, l ra ông Blair đã ph i ra đi t tr c khi Phó giám đốc CIA Stephen Kappes tị ch h i trung tu n tháng 4. Theo báo chí M , ông Blair không ph i t nguy n mà ch đ a ra tuyên bố trên sau khi nh n cú đ i n tho i của T ng th ng Barack Obama yêu c u ông tị ch c.

Nh v y, chi c gh "nóng" DNI l i b tr ng và đang ch v giám đốc th t sau 5 năm thành p. Hi n t i, ng i có nhiệm u kh n ng nh t thay th ông Blair ng i vào chi c gh DNI ch có ông James Clapper, Trung t ng không quân v h u và ph trách tình báo của B Qu c phòng.

Theo giới chuyên môn, s ra đi của ông Blair có nguyên nhân chủ yếu từ những tr c tr c trong quan hệ giữa ông với Nhà Tr ng và C c Tình báo Trung ng (CIA). Denis Blair đ c T ng th ng Obama b nhiệm ch c DNI vào cu i tháng 2/2009. Tuy nhiên, cũng k t đó, m i quan hệ giữa ông với Nhà Tr ng đã liên t c trong tình tr ng căng th ng do nh ng b t đ ng v chi n l c tình báo quốc gia. Nói chung là ông Blair đã không bi t chi u ý "ông ch " của mình.

M&#c đ&# c&#ng trong quan h&# gi&# a ông Blair v&# i Nhà Tr&#ng và các &#y ban tình báo trong Qu&#c h&#i càng tăng thêm sau v&# Umar Farouk Abdulmutallab, ng&#&# i Nigeria, suýt cho n&# tung m&# t chuy&#n bay vào đ&#p Giáng sinh 25/12/2009. Trách nhi&#m đ&#&# c quy cho Trung tâm ch&#ng kh&#ng b&# đ&#t trong Văn phòng DNI và do ông Blair tr&#c ti&#p qu&#n lý vì đã đ&# x&#y ra s&# sót trong khâu x&# lý thông tin tình báo c&# a các c&# quan tình báo g&#i v&# nên đã đ&# l&#t s&# m&#t ph&#n t&# nguy hi&#m nh&# Abdulmutallab. Cũng nh&#ng s&# h&# t&#&#ng t&# đã t&#o c&# h&#i cho Faisal Shahzad đ&# a đ&#&# c xe bom vào Qu&#ng tr&#&#ng Times và suýt gây nên m&#t v&# kh&#ng b&# l&#n nh&#n đ&#p l&# Qu&#c t&# Lao đ&#ng (1/5/2010).

Đi&#u khi&#n T&#ng th&#ng Obama t&#c gi&#n h&#n c&# chính là sai l&#m chi&#n l&#&# c&# a ông Blair khi ông thúc đ&#y vi&#c ký k&#t th&#a thu&#n "không do thám l&#n nhau" v&# i n&#&# c Pháp. Ông Blair đã nghĩ m&#t cách đ&#n gi&#n r&#ng, M&# đã ký th&#a thu&#n "không do thám l&#n nhau" v&# i đ&#ng minh Anh và Australia thì không có lý gì không ký v&# i Pháp - m&#t đ&#ng minh khá thân thi&#t k&# t&# khi ông Nicolas Sarkozy lên n&#m quy&#n. Tuy nhiên, khác v&# i Anh và Australia, t&# lâu nay gi&# a Pháp và M&# có ho&#t đ&#ng gián đ&#p l&#n nhau nhi&#u nh&#t.

Gi&#i chuyên môn cho r&#ng, m&#t th&#a thu&#n nh&# v&#y ph&#i đ&#&# c ký k&#t b&#i c&#p nguyên th&# qu&#c gia. N&#u ông Sarkozy không ti&#p t&#c tái đ&#c c&# trong k&# b&#u c&# t&#i, và m&#t chính quy&#n m&#i lên thay ông thì coi nh&# tình báo M&# s&# có nguy c&# cao b&# tr&#i tay b&#i các ràng bu&#c đã ký k&#t. Vì v&#y, T&#ng th&#ng Obama đã quy&#t đ&#nh không ký th&#a thu&#n này. Đáng ti&#c, quy&#t đ&#nh c&# a ông Obama đ&#&# c đ&#a ra khi T&#ng th&#ng Pháp Sarkozy đang trông đ&#i ký k&#t th&#a thu&#n đó, do v&#y đã khi&#n ông Sarkozy t&#c gi&#n và quan h&# M&# - Pháp tr&# nên căng th&#ng gi&# a lúc 2 n&#&# c đang chu&#n b&# ph&#i h&#p đ&#i phó v&# i Iran.

Gi&# a ông Blair và CIA cũng có nh&#ng màn đ&#u đá k&#ch li&#t đ&# tranh giành quy&#n l&#c. Lâu nay CIA đã quen v&#i vai trò là c&# quan đ&#u tàu trong c&#ng đ&#ng tình báo; nói cách khác, m&#t cách không chính th&#c, CIA đã đ&#&# c xem nh&# c&# quan đ&#u não c&# a ngành tình báo M&#, và Giám đ&#c CIA cũng ng&#m đ&#&# c hi&#u là Giám đ&#c Tình báo qu&#c gia. Ng&#&# i mang tr&#ng trách đ&#c b&#n tóm t&#t thông tin tình báo cho T&#ng th&#ng M&# v&#n là Giám đ&#c CIA. Dĩ nhiên là đi kèm theo tr&#ng trách là nh&#ng đ&#c quy&#n.

Khi DNI ra đ&#i, CIA đã b&# t&#&# c m&#t tr&#ng trách đ&#c b&#n tóm t&#t thông tin, đ&#ng th&#i m&#t s&# đ&#c quy&#n đi kèm cũng b&# c&#t b&#t. Ch&#a k&#, DNI đ&#&# c giao nhi&#m v&# qu&#n lý chung c&#ng đ&#ng tình báo, có nghĩa là "c&#p trên" c&# a CIA, là "s&#p" c&# a Giám đ&#c CIA - m&#t đ&#i u không th&# ch&#p nh&#n đ&#&# c đ&#i v&#i k&# đã quen làm "s&#p". Th&# là nh&#ng va ch&#m liên ti&#p x&#y ra.

Ngay sau khi đ& c b& nghi& m, Giám đ& c CIA Leon Panetta đã tìm cách đ& h& n ch& b& t quy& n h& n cũng nh& quy mô t& ch& c c& a DNI nh& m thâm tóm thêm quy& n hành, trong khi ông Blair cũng ch& ng ch& u lép, tìm cách áp đ& t quy& n hành lãnh đ& o đ& i v& i c& v& n đ& ngân sách và các ho& t đ& ng gián đ& p ng& m & n& c ngoài lâu nay do CIA t& quy& t. Đ& i th& i Obama, Nhà Tr& ng có v& thiên v& & ng h& các ho& t đ& ng tình báo do CIA kh& i x& & ng và qu& n lý, nh& vi& c s& đ& ng máy bay không ng& i lái đ& t n công kh& ng b& & Afghanistan và Pakistan. Vì v& y, ông Blair đã hoàn toàn th& t th& khi va ch& m v& i c& quan này.

Vi& c ông Blair t& ch& c DNI tuy có th& giúp gi& i t& a đ& c nh& ng khúc m& c nêu trên, song vi& c đó v& n không th& gi& i quy& t đ& c nh& ng v& n đ& l& n h& n t& ng đ& c gi& i chuyên môn đ& t ra khi T& ng th& ng George W. Bush quy& t đ& nh thành l& p DNI vào ngày 22/4/2005 là li& u có c& n thi& t ph& i có m& t c& quan nh& DNI hay không? C& ng đ& ng tình báo M& tiêu t& n hàng ch& c t& USD m& i năm, nh& ng hi& u qu& mang l& i thì không h& t& & ng x& ng. Lý do cũng ch& vì gi& a các c& quan tình báo luôn x& y ra nh& ng mâu thu& n v& l& i ích và ph& & ng th& c ho& t đ& ng, và gi& a h& l& i thi& u h& n s& g& n k& t v& i nhau trong ho& t đ& ng.

Chuy& n "ông nói gà, bà nói v& t", hay m& nh ai n& y làm, gi& m chân lên nhau, đ& u đá l& n nhau là chuy& n th& & ng ngày trong c& ng đ& ng tình báo M& . S& t& n t& i c& a DNI cho đ& n nay không nh& ng không c& i thi& n đ& c tính hi& u qu& trong ho& t đ& ng c& a c& ng đ& ng tình báo M& mà còn là cái c& cho nhi& u v& xung đ& t n& i b& không đáng có. Đ& u duy nh& t mà DNI làm đ& c t& khi ra đ& i cho đ& n nay là t& o ra "m& t ng& i ch& u trách nhi& m cho nh& ng sai sót không đ& c c& i thi& n c& a c& ng đ& ng tình báo M& "